

på det klara, förr än sålunda antaget bolag åläggas med behörigen förda räkenskaper redovisa den vinst bolagets rörelse lemnat, äfvensom det kannetal spritdrycker som bolaget under året såväl utminuterat som utskänkt. Ingen synes mig vara närmare så berättigad som förpligtad till emottagande af en sådan redovisning än Konungens Befallningshafvande, som bolaget antagit, samt hushållnings-sällskapet och landstinget, som till andel af vinsten äro berättigade.

Med anledning af hvad jag sålunda haft äran anföra, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade besluta ett tillägg till § 10 mom. 2 i Kongl. Förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, sådan densamma lyder i Kongl. Kungörelsen den 17 Maj 1867, af följande innehåll, nemligen: »Sådant bolags räkenskaper, utvisande såväl den vinst bolagets rörelse under året lemnat som det kannetal brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker bolaget under året utminuterat och utskänkt, vare underkastade årlig revision af ombud, som utses ett af Konungens Befallningshafvande, ett af landstinget och ett af hushållnings-sällskapet i länet.»

Om remiss häraf till behörigt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1868.

K. Cassel.

N:o 27.

Af Grefve Mörner, C. G., om beviljande af en årlig pension å 500 R:dr åt Kammarrätts-rådet C. Printzenskölds enka, Beata Christina Lagerberg.

Efter hvad jag erfarit har Kongl. Maj:t ej funnit skäl att fästa afseende å en af numera affidne Kammarrätts-rådet Carl Printzenskölds enka, Beata Christina Lagerberg, gjord underdånig ansökning, att Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen föreslå,

det hon, i anseende till den fattigdom hon iråkat, sedan efter mannens död hans egendom blifvit afträdd till borgenärer, kunde hugnas med något understöd; och torde anledningen till detta afslag vara att söka deri, att mannen i lifstiden icke inträdt såsom delegare i Civilstatens pensionsinrättning och dymedelst äfven underlåtit att förskaffa sin enka det årsunderhåll, som från nämnda inrättnings enskilda enke- och pupillkassa i sådant afseende, enligt gällande reglemente, bestås.

Kammarrätts-rådet Printzensköld var, då Civilstatens pensionsinrättning år 1826 stiftades, ännu ej befordrad till annan tjänst än registratorsbefattningen i Kongl. Kammar-kollegium. Han hade emellertid flera år dessförinnan inträdt i äktenskap; och om han under sådana förhållanden, i betraktande af sina ringa löneinkomster, nödgades afsäga sig — hvad den tiden stod hvarje tjänsteman fritt att göra — rättigheten att ingå i nämnda pensionsinrättning, torde sådant ej kunna läggas honom synnerligen till last, aldrahelst som vilkoren för ett slikt inträde då voro ganska dryga. Då han en gång uraktlåtit att fullgöra dessa vilkor, kunde han, enligt stadgandet i Kongl. Kungörelsen den 15 November 1826, angående utfärdandet af reglementen för Civilstatens pensionsinrättning och för den med samma inrättning förenade enke- och pupill-kassa, ej mera vinna det förlorade åter. I § 1 af denna kungörelse finnes nemligen bestämdt föreskrifvet, att för den tjänsteman, som afsagt sig delaktighet i pensionsinrättningen, afsägelsen skulle gälla all hans följande tjenstetid.

Denna hårda, ännu icke upphäfd, bestämmelse utgjorde sedermera ett beständigt hinder för Kammarrätts-rådet Printzensköld att från Civilstatens pensionsinrättning förskaffa sin hustru något framtida understöd; hvilket hinder icke mött eller kan möta för sedermera befordrade embets- och tjänstemän.

Vid Printzenskölds den 10 December 1866 timade död befanns, enligt hvad härhos bifogade transsumt af den efter honom hållna bouppteckning utvisar, att tillgångarne i hans bo ej betäckte skulderna derstädes; och följden häraf är den, att hans enka nu vid en ålder af närmare 68 år befinner sig utan bergning, som hon icke heller, i anseende till sin i följd af ålderdomen ringa arbetsförmåga, förmår att sig sjelf förskaffa.

Jag har trott, att detta förhållande förtjenar behjertande. Och då såsom grund för det deltagande, hvilket understundom och äfven nu påkallas för enkan efter en Statens tjänare, plägar åberopas i hvad mån denne varit gagnelig inom sin verkningskrets, anser jag mig böra fästa Riksdagens uppmärksamhet derpå att Kammarrätts-rådet Printzensköld, som den 3 September 1816 anställdes i Rikets tjänst och ej förr än den 15 Januari 1864, efter att hafva uppnått en ålder af nära 68 år, derifrån på sin begäran undfick afsked, i de flera olika befattningar och uppdrag han innehade städse, efter hvad jag förnummit och, beträffande hans sednare tjenstetid, är i tillfälle att i min egenskap af President uti Kongl. Kammarrätten vitsorda, ådagalagt utmärkt skicklighet, outtröttligt nit, ovanlig arbetsförmåga samt en för inga frestelser svigtande rättrådighet, och att dessa hedrande egenskaper äfven

tillskyndade honom den inom hans tjänstegrad ovanliga utmärkelsen, att, vid hans afskedstagande, Kongl. Maj:t behagade betyga honom Sitt nådiga välbehag öfver det nit och den skicklighet, hvarmed han under en långvarig verksamhet i Statens tjänst fullgjort sina åligganden. Dessa omständigheter böra efter mitt förmenande, vid bedömandet af förevarande fråga, tagas i betraktande; och om de än, såsom jag väl vet, icke för den aflidnes hustru grundlägga någon juridisk rättighet till pension, tror jag dock att de böra utgöra så talande billighetsskäl därför, att den förtjente embetsmannens efterlemnade enka ej må skoningslöst drabbas af följderna utaf hans, sannolikt genom nödtvång framkallade beslut, att icke uti Civilstatens pensionsinrättning vid dess första början ingå, att Riksdagen skall behjerta den framställning, som jag härmed vågar göra:

att Riksdagen måtte tilldela Kammarrätts-rådet Printzenskölds enka, Beata Christina Lagerberg, under hennes återstående lifstid en årlig pension af 500 Riksdaler Riksmünt, utgörande icke fullt det belopp, som skulle hafva henne från Civilstatens pensionskassas enskilda enke- och pupillfond tillkommit.

Om remiss af denna min motion till Stats-Utskottet får jag värdsamt anhålla.

Stockholm den 24 Januari 1868.

Carl G. Mörner.

N:o 28.

Af Herr Nordenfelt, L. M., angående anvisande af ett extra anslag å 15,000 R:dr för verkställande af utredning angående en från jernvägen mellan Örebro och Köping till sjön Siljan och Falun utgående jernbanas inflytande på nettoinkomsten af Statens jernvägstrafik, landets metalltillverkning m. m.

Härmed får jag föreslå:

att Riksdagen måtte besluta att till Kongl. Maj:ts disposition ställa ett extra anslag af 15,000 R:dr med anhållan, att